

Силабус курсу ДОШКІЛЬНА ЛІНГОВДИДАКТИКА

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»

Рік навчання: 2

Семестр: 3

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

доктор філософії, доц. кафедри освітології і педагогіки

Ратушняк Наталія Олегівна

Контактна інформація

n.ratushniak@wunu.edu.ua

Опис курсу

Метою викладання дисципліни є: формування у майбутніх педагогів системних знань про закономірності, принципи, зміст, методи й форми мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку, а також розвиток умінь і навичок організації ефективного мовленнєвого середовища в закладі дошкільної освіти.

Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних забезпечувати цілісний мовленнєвий, комунікативний та когнітивний розвиток дитини, сприяти формуванню її мовної особистості, розвитку культури мовлення, а також реалізації завдань сучасної дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти України.

Завдання:

- формування знань про теоретико-методологічні й історичні засади дошкільної лінгводидактики, ознайомлення з основними напрямками розвитку дітей раннього та дошкільного віку, методами і прийомами розвитку мовлення дітей вказаних вікових періодів;
- становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти;
- формування здатності до аналізу особливостей мовленнєвого розвитку дітей на кожному віковому етапі;
- засвоєння закономірностей, принципів та методики розвитку мовлення, мовленнєвого спілкування та навчання грамоти дітей дошкільного віку;
- підготовка фахівців до ефективної організації мовленнєвого та комунікативного розвитку дітей відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти.
- вивчення, аналіз та узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.

Структура курсу

Години (д.ф./з.ф.)		Тема	Результати навчання	Завдання
Лек.	Практ.	Змістовий модуль 1.		
2/-	2/-	Тема 1. Філософські та психолого-педагогічні основи дошкільної лінгводидактики	Після вивчення теми студент розуміє філософські та психолого-педагогічні основи розвитку мовлення дошкільників і їх значення для лінгводидактики. Уміє застосовувати ці знання для організації мовленнєвого розвитку дітей у освітньому процесі.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/1	Тема 2. Форми та методи навчання дошкільників рідної мови	Студент розуміє зміст, форми та методи навчання дошкільників рідної мови, усвідомлює їх роль у мовленнєвому та загальному розвитку дитини. Уміє добирати та застосовувати ефективні методи і форми роботи для формування мовленнєвої компетентності дошкільників.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/2	2/1	Тема 3. Особливості розвитку мовлення у дошкільному дитинстві	Здобувач розуміє особливості розвитку мовлення у дошкільному дитинстві, його зв'язок із загальним психічним і соціальним становленням дитини. Уміє визначати рівень мовленнєвого розвитку дошкільників та добирати педагогічні засоби для його вдосконалення.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/1	Тема 4. Виховання звукової культури мовлення дітей раннього, дошкільного віку та у різних вікових групах ЗДО	Студент розуміє значення та закономірності формування звукової культури мовлення дітей раннього і дошкільного віку в різних вікових групах ЗДО. Уміє добирати ефективні методи, вправи та ігри для розвитку правильної звуковимови, дикції, темпу й інтонаційної виразності мовлення дітей.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/1	Тема 5. Методика словникової роботи в різних групах ЗДО	Студент розуміє зміст, завдання та особливості методики словникової роботи в різних вікових групах ЗДО. Уміє планувати й реалізовувати роботу з формування, уточнення та активізації словника дошкільників засобами різних методів і видів діяльності.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/-	Тема 6. Основні завдання і методи формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку (морфологія і синтаксис)	Студент розуміє основні завдання та методи формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку, зокрема у морфології та синтаксисі. Уміє застосовувати дидактичні прийоми та вправи для розвитку правильного граматичного мовлення у дошкільників.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/-	Тема 7. Методика розвитку діалогічного	Студент розуміє особливості розвитку діалогічного мовлення у дітей дошкільного віку та його роль у	Презентації результатів виконаних,

		мовлення у дітей дошкільного віку	комунікативній компетентності. Уміє використовувати ігрові, сюжетно-рольові та інтерактивні методи для формування вмінь ведення діалогу у дошкільників.	завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/-	Тема 8. Методика навчання переказу дітей дошкільного віку	Студент розуміє значення та етапи формування вмінь переказу у дітей дошкільного віку. Уміє планувати та проводити заняття з використанням ефективних методів і прийомів для розвитку зв'язного мовлення через переказ.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	2/-	Тема 9. Методика навчання розповіді у дошкільному віці	Студент розуміє особливості розвитку вмінь розповідання у дітей дошкільного віку та їх роль у формуванні зв'язного мовлення. Уміє використовувати різні методи і прийоми для навчання дітей плануванню та виразному відтворенню власних розповідей.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/-	2/-	Тема 10. Методика розвитку словесної творчості дошкільників	Студент розуміє сутність і значення словесної творчості у розвитку мовлення дошкільників. Уміє застосовувати методи та прийоми для стимулювання фантазії, уяви та творчого мовного самовираження дітей.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/-	2/-	Тема 11. Методика роботи з художньою літературою у ЗДО	Студент розуміє значення художньої літератури у розвитку мовлення, мислення та емоційної сфери дошкільників. Уміє планувати та проводити роботу з літературними творами, використовуючи методи читання, обговорення, драматизації та ігрові прийоми.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/-	2/-	Тема 12. Мовленнєва готовність дитини до школи	Студент розуміє поняття мовленнєвої готовності дитини до школи та її складові: словниковий запас, граматичну правильність, зв'язне мовлення та комунікативні вміння. Уміє оцінювати рівень мовленнєвої готовності дошкільників і застосовувати методи для її розвитку в підготовці до навчання у школі.	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг

Літературні джерела

1. Бех І. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і практика – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. – 256 с.
2. Бондаренко О. П. Діалогічне мовлення та переказ у дошкільному віці: методичний посібник – Київ: Основа, 2018. – 144 с.
3. Кузьменко Л. В. Мовленнєвий розвиток дітей раннього та дошкільного віку – Київ: Академія, 2017. – 208 с.
4. Федорова М. А. Дошкільна лінгводидактика – Житомир: ФОП Левковець, 2022. – 313 с.
5. МОН України. Методичні рекомендації з розвитку мовлення дітей дошкільного віку – Київ: МОН, 2020. – 48 с.
6. Плахотна Н. М. Методика формування словникового запасу та граматичної правильності мовлення дошкільників – Львів: Світ, 2019. – 192 с.

7. Пархоменко В. І., Сорока Л. М. Розвиток мовлення дітей дошкільного віку – Харків: Ранок, 2018. – 312 с.
8. Смеречак Л. Дошкільна лінгводидактика: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти – Дрогобич: ДДПУ ім. І. Франка, 2023. – 160 с.
9. Дошкільне виховання: науково-методичний журнал – Харків, 2017–2022.
10. Проблеми сучасної дошкільної освіти – журнал. Київ, 2018–2023.
11. Електронна бібліотека ДДПУ ім. І. Франка: <http://lib.ddpu.edu.ua> – доступ до навчальних та методичних матеріалів.
12. Офіційний портал МОН України: <https://mon.gov.ua> – нормативні документи та методичні рекомендації щодо розвитку мовлення дітей.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів, а у разі їх порушення без поважної причини оцінка за завдання може бути знижена. Перескладання курсу відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування без оформлення посилань на джерела літератури під час оформлення звіту заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 1. Усне опитування під час заняття 2. Письмова робота	20%+20%=40%
Заліковий модуль 2 Оцінка за виконання завдань під час тренінгу	5%
Заліковий модуль 3 Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за 2 завдання (індивідуальна презентація та письмове анотування прочитаного)	15%
Заліковий модуль 4 (іспит) Написання письмової частин іспиту (відповідно до білетів) – 75% та усної відповіді – 25%	40%

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)